

Välkommen till Värnamo Folkhögskola

Tider för läsåret 2018-2019

2018-08-20---2018-12-21

2019-01-07---2019-06-07

Kursansvariga:

Fjodor Eklund, tel 010-244 90 34

E-post: fjodor.eklund@rjl.se

Cecilia Witaker, tel 010-244 90 97

E-post: cecilia.whitaker@rjl.se

Värnamo Folkhögskola

Box 234

331 22 Värnamo

Besöksadress: Västhorjavägen 9

331 35 Värnamo

Telefon expedition: 010-244 90 10

Fax: 010-244 90 19

E-post: varnamo.folkhogskola@rjl.se

Hemsida: <http://rjl.se/varnamofolkhogskola/>

Kursplan för Socialpedagogutbildningen HT 18 – VT 19

Termin 1 **20 teoriveckor**

Grundläggande kurser i **psykologi, behandlingsmetodik** och **praktisk samtals- och intervjumetodik** samt **samhällsvetenskap**

Psykologi

Kursens ger en översikt av psykologins centrala ämnesområden. I kursen ingår, utöver en allmän introduktion av de fem perspektiven, områden som socialpsykologi, utvecklingspsykologi och personlighetspsykologi.

Undervisningen syftar till att spegla aspekter av människans utveckling och ge grundläggande kunskaper om individens förutsättningar, om samspelet mellan arv och miljö samt om sensomotorisk, kognitiv, personlighetsmässig och socioemotionell utveckling.

Målsättning:

Målsättning:

- definiera och beskriva centrala ämnesområden inom psykologin
- föra diskussioner kring och göra kopplingar mellan teori och praktik
- förstå och förklara grundläggande begrepp och principer inom ämnet.

Delmoment:

Utvecklingspsykologi

Ha förvärvat kunskap om centrala utvecklingspsykologiska teorier samt kännedom om hur individens utveckling är beroende av kulturella och samhälleliga förhållanden.

Personlighetspsykologi

Kunna redogöra för centrala personlighetsteorier och placera dessa i ett sammanhang vad gäller psykologisk teoribildning samt redogöra för relevanta argument i diskussionen om, och hur, personlighet kan mätas.

Litteratur:

Karlsson, Lars, *Psykologins grunder*, Lund: Studentlitteratur, 2012, ISBN: 978-91-44-07695-9

Behandlingsmetodik och samtalsmetodik

Målsättning:

- Att ge en bred introduktion om grunder i behandlingsmetoder
- Att ge grundläggande kunskaper i samtalsteknik.
- Att blir medveten om hur man på olika sätt kan möta samtalspartnern.

Delmoment:

- Genomgång av behandlingsmetoder i allmänhet.
- Filosofiska Promenader. Syftet med kursen är dels att uppmuntra till tanke reflektion genom filosofin. Vi berör några filosofiska klassiska frågor som: rättvisa, sanning, godhet, vänskap, identitet, skönhet gemenskap osv. och dels träna förmåga att ha samtal utanför rummet/institution. Att på ett ”naturligt” sätt föra ett läkande samtal på en existentiell nivå.
- Existentiellt samtalsperspektiv. Att få kunskap om grunderna i existentiell psykologi, Att lära sig applicera ett existentiellt grundat synsätt på förståelsen av människans lidande och livsproblem. Att genom övningar, skaffa sig grundläggande insikt om *egna* existentiella ståndpunkter och konsekvenserna av dessa. Att skaffa sig grundläggande kunskaper om den existentiella vägledningen och förhållningssätt.
- Genomgång av motivationsteori. Bland annat visas att behandlarens förväntningar har en avgörande betydelse när det gäller att locka fram och vidmakthålla klientens motivation. För att missbrukarens behandlingsmotivation skall vara hög, måste därför behandlarens motivation vara hög.
- Praktiska övningar kring samtalsteknik MI (Motiverande Intervju). Vikten av bemötande av klienten. De praktiska momenten inriktas på träning i att skapa förändringsinriktade dialoger genom användning av enkla och mer avancerade reflektioner och att noggrant lyssna efter och bedöma en persons beredskap inför förändring.

Psykisk ohälsa

Har förstått och kan definiera vad som utmärker psykisk ohälsa, redogöra för samhällets syn på psykisk ohälsa genom tiderna, samt ha kännedom om hur avvikande beteende klassificeras och diagnostiseras

Information och datorstöd

Kunskapsmål (teori)

- Att kunna arbeta med lay-out och koppla ett textdokument till en databas
- Att med hjälp av ett kalkylprogram kunna jobba med enklare statistiska uppgifter
- Att kunna göra en interaktiv presentation
- Att med hjälp av bildbehandling kunna skapa en iögonfallande affisch

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Att kunna hålla en presentation med bra stödmaterial för åhörarna
- Att kunna skapa ett effektivt utskick av informationsmaterial

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Att kunna skapa ett bra presentationsmaterial
- Att kunna blanda element från olika källor som kalkylark, bildbehandling och text

Examinationsform:

Grupparbetsuppgift om en tänkt marknadsföring av ett nystartat behandlingshem

Omvärldsorientering

Denna kurs pågår under hela utbildningstiden och utgår ifrån nyhetsbevakning med tonvikt på sociala frågor i Sverige och omvärlden.

Kunskapsmål (teori)

- Kännedom om media och nyhetsspridning
- Förmåga att läsa nyhetstexter
- Insikt om vem som är avsändaren bakom s.k. nyheter

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Att kunna söka kompletterande information i flera källor
- Att vara bekant med uttryck och deras värdeskapande egenskaper

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Att snabbt kunna hitta flera nyhetskanaler
- Kritisk reflektion

Examinationsform: Gemensamma veckovisa genomgångar av s.k. Nyhetstips.

Rättskunskap och reglering av social omvårdnad

Kursen syftar till förståelse av processen bakom lagstiftningen och hur förarbeten påverkar tolkning av rättsregler.

Kunskapsmål (teori)

- Kännedom av tvångslagarna inom det sociala området
- Kunskap om skillnaden mellan privat och offentlig rätt
- Insikt om olika rättskällor

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Att kunna se samband mellan lagstiftning och Socialstyrelsens rekommendationer
- Att kunna orientera sig i hur kommunal verksamhet grundar sig på lagstiftning och styrdokument från Socialstyrelsen och andra förvaltningsmyndigheter.

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Förmåga att slå i rättsdatabas för att ta reda på aktuella lagrum
- Känna till centrala rättsbegrepp/ formuleringar

Examinationsform: Grupparbetsredovisning om Socialtjänsten i den egna kommunen och kommunens policies inom det sociala området.

Litteratur:

Socialstyrelsen, *Grundbok, Barns behov i centrum* (BBIC), April 2006, ISBN 91-85482-28-5
Studentlitteratur

Minell, Marita & Ehn, Ylva (red.) (2015). *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten*. Stockholm: Socialstyrelsen, Tillgänglig på Internet:

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19645/2015-1-10.pdf>

Drama

Namnövningar knutna till Barnkonventionen (art. 7)

Grupprocessen. Dramatiseringar av olika faser

Härskartekniker enl. Berit Ås. Dramatiseringar av olika härskartekniker.

Saga och sägen som verktyg för att belysa och medvetandegöra relationer och skeenden.

Kommunikationsvägar.

Status med hjälp av kroppspråk.

Trygghets-, koncentrations- och samarbetsövningar.

Bild

Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att deltagarna utvecklar kunskaper om och färdigheter i hur bilduttryck konstrueras, framställs och används för kommunikation.

Deltagarna ska ges möjlighet att utveckla en förståelse för bildens språkliga funktioner och hur bilden kommunicerar.

Målsättning för bildämnet är att det ska ge deltagarna förutsättningar att utveckla följande:

- förmågan att se, analysera, tolka och samtala om olika typer av bilder
- ökad kunskap i att använda ämnesrådets språk och etablerade begrepp
- förvärva kunskaper om bildens funktion och användningsområden i samhället/den kommande yrkesrollen
- kunskaper om hur bilder och visuella framställningar uttrycker stämningar, betydelser och berättelser

Termin 2

10 teoriveckor och 10 arbetsplatsförlagda studier

PEDAGOGIK

Kursen i ämnet pedagogik ska syfta till att deltagarna utvecklar kunskaper om hur människor lär, utvecklas och socialiseras i olika sammanhang samt olika teorier kring detta.

Genom olika delmoment ska deltagarna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av sociala och pedagogiska sammanhang.

Mål:

Kursen i ämnet pedagogik ska ge förutsättningar att utveckla följande:

- kunskaper om människors lärande, liv och växande samt olika villkor för detta
- förmåga att använda pedagogiska begrepp, teorier och teoretiska perspektiv
- färdigheter i att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera aktiviteter för att stödja och stimulera deltagande i olika situationer
- förmåga att kommunicera, samarbeta och samverka för att möta och pedagogiskt leda människor i olika situationer

Socialt arbete

Målsättning:

- Att få kunskap om socialtjänstlagen

Delmoment:

- Att få kunskap om moraliska och etiska förhållningssätt.
- Genomgång av SoL
- Genomgång av LVM, LVU, LPT och LSS
- Kunskap om sekretesslagen
- Dokumentation
- Personutredning
- Att kunna lägga upp en behandlingsplan

Professionshandledning

Målsättning:

- Medvetandegöra behandlarens respektive klientens roll/position i en behandlingssituation

Delmoment:

- Behandlarens roll
- Empati
- Yrkes distansering
- Skillnaden mellan det personliga och det privata
- Lära sig att reflektera

10 veckors arbetsplatsförlagda studier

Den studerande väljer vilket område hon/han vill praktisera inom (öppen vård i kommuner, inom socialtjänstens ram, behandling på särskilda behandlingshem som frivillig vård eller tvångsvård eller inom skola med elevhälsa).

Missbruk och beroende

Genomgånga av olika preparatsbaserade missbrukstyper. Enklare medicinsk återkoppling.

Kunskapsmål (teori)

- Kunskap om berusningsmedel och behandling
- Metoder för återfallsprevention

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Känna igen berusningssymtom
- Enklare förståelse om vilka vårdformer som passar till olika beroenden

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Känna igen berusningssymtom
- Kunna stödja klienter under deras ”drogsug”

Examinationsform: Grupparbete, där deltagarna fokuserar på ett preparat och gemensamt skriver en text, som sedan publiceras tillsammans med övriga grupperns bidrag i en enklare skrift.

Litteratur:

Läkemedelsboken 2011–2012, Valda delar, Läkemedelsverket, ISBN: 978-91-979605-0-2

Akademiska Sjukhuset, Tobias Eriksson Chefsöverläkare Beroende & Neuropsykiatri, *Klinisk handbok 2012, Alkohol, Riskbruk, missbruk, beroende Ett beslutsstöd vid utredning och behandling*,

Arbetsrätt

Kursen syftar till insikt om arbetarskydd och arbetsrättslig lagstiftning. Deltagren skall vara förtrogen med vad ett kollektivavtal är, samt hur en skyddsorganisation bör vara uppbyggd på arbetsplatsen.

Kunskapsmål (teori)

- Kännedom om lagstiftningen
- Kunskap om vad ett systematiskt arbetsmiljöarbete är

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Förstå hur medbestämmande lagstiftningen påverkar information på arbetsplatsen
- Känna till rutinerna kring det systematiska arbetsmiljöarbetet

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Förståelse av vad som bör ingå i ett anställningskontrakt
- Förståelse av hur skyddsarbetet är organisera

Examinationsform: Deltagaren redovisar i sin praktikrapport från den andra praktikperioden hur arbetsmiljöarbetet bedrivs på praktikplatsen, samt om det finns ett kollektivavtal och om de anställda är kunniga om vad detta reglerar.

Litteratur:

Arbetsmiljölagen och dess förordning med kommentarer 1 januari 2015, Danagård, januari 2015, 978-7464-505-7

Termin 3

10 teoriveckor och 10 arbetsförlagda studier

Pedagogik

Syfte:

- Kursen i ämnet pedagogik ska syfta till att deltagarna utvecklar kunskaper om hur människor lär, utvecklas och socialiseras i olika sammanhang samt olika teorier kring detta.
- Deltagarna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur synen på kunskap och lärande har förändrats och hur det har påverkat såväl fostran som undervisning.
- Undervisningen ska leda till att deltagarna utvecklar förmåga att möta och pedagogiskt leda människor i olika situationer.
- Genom olika delmoment ska deltagarna ges möjlighet att få inblick i och erfarenhet av sociala och pedagogiska sammanhang.

Mål:

Kursen i ämnet pedagogik ska ge förutsättningar att utveckla följande:

- kunskaper om människors lärande, liv och växande samt olika villkor för detta
- förmåga att använda pedagogiska begrepp, teorier och teoretiska perspektiv
- färdigheter i att planera, genomföra, dokumentera och utvärdera aktiviteter för att stödja och stimulera deltagande i olika situationer
- förmåga att kommunicera, samarbeta och samverka för att möta och pedagogiskt leda människor i olika situationer

Sociologi

Kursen ska syfta till att utveckla kunskaper om olika samhällsförhållanden och om hur människor formas av och skapar samhällen, kulturer och identiteter. Genom olika delmoment ska deltagarna även utveckla kunskaper om människors handlingar, sociala relationer och sociala processer med utgångspunkt i såväl samhällsförändringar som människors möten i vardagen.

Mål:

- Öka förståelsen för hur människor och samhällen integrerar och formar varandra.
- Skapa förutsättningar för att diskutera samhällets, egna och andras attityder samt diskutera handlingar och värdera olika ståndpunkter.
- Öka förmågan att problematisera kulturmöten och sociala processer på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Litteratur:

Lidskog, Rolf, *Sociologi*, Stockholm: Liber AB, 2014, ISBN: 978-91-47-10375-1

Socialpsykologi

Kursen behandlar såväl individens unika egenskaper som hur vi samspelar med andra och påverkas och utvecklas under omvärldens inflytande. I kursen diskuteras teorier och begrepp som kan vara till hjälp för att förstå människors samspel och de strukturella sammanhang där de äger rum.

Litteratur:

Karlsson, Lars, *Psykologins grunder*, Lund: Studentlitteratur, 2012, ISBN: 978-91-44-07695-9

Konflikthantering

Kursen ger kunskap om grundläggande teorier för konflikter och konflikthantering. Den behandlar konstruktiva metoder för att hantera konflikter i allmänhet, och i arbetslivet i synnerhet. Grundperspektivet är att konflikten är parternas egendom, att tredje part har uppgiften att underlätta problemlösande dialog och att konflikter kan hanteras så att alla parterns behov och intressen tillgodoses.

Kunskapsmål (teori)

- Kunskap om orsakssambandet mellan attityd, beteende och konfliktobjektet
- Att kunna lyssna på kontrahenterna
- Härskartekniker

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Att kunna hitta de samverkande delarna bakom en konflikt
- Att våga vara tydlig för att förebygga konflikter

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Kunna reducera spänningen i en konflikt
- Att kunna observera signaler på dåligt samspel mellan parter i en konflikt
-

Kriminologi

Kunskaper om olika definitioner av ämnet kriminologi, kriminologins relation till angränsande ämnesområden, samt centrala kriminologiska begreppen och teorier. Kunna resonera brottslighetens orsaker på individ- och samhällsnivå sedda ur biologiskt, psykologiskt och sociologiskt perspektiv. Kännedom om brottslighetens omfattning och

Kunskapsmål (teori)

- Brottslighetens omfattning. Statistik.
- Förståelse av ”den kriminella karriären”
- Kunskap om brottspreventivt arbete

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Förmåga att söka statistiska uppgifter om brottslighet
- Förståelse av ”den kriminella karriären”

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Att kunna agera brottspreventivt

Litteratur:

Sarnecki, Jerzy, *Brottsligheten och samhället*, Lund : Studentlitteratur, 2017, ISBN 9789144115528

Socialstyrelsen, Barn och unga som begår brott, Handbok för socialtjänsten, ISBN 978-91-978065-6-5, Västerås, 2009

10 veckors arbetsplatsförlagda studier

Den studerande väljer vilket område hon/han vill praktisera inom (öppen vård i kommuner, inom socialtjänstens ram, behandling på särskilda behandlingshem som frivillig vård eller tvångsvård eller inom skola med elevhälsa).

Termin 4

20 teoriveckor

Termin 4

Fördjupning av behandlingsmetodik. Vetenskapsteori och metod samt självständigt arbete.

Behandlingsmetodik

Målsättning:

- Att öka kunskapen i de olika etablerade behandlingsmetoder.

Delmoment:

- Genomgång av **Aggression Replacement Training (ART)**. ART är en multimodal¹ metod att förebygga och bromsa utveckling av våld och aggressivitet hos ungdomar och unga vuxna.
- Genomgång av **Miljöterapi**. Miljöterapi är ett strukturerat återkommande rutinschema som innehåller aktiviteter både på grupp- och individnivå. Exempel på gruppaktiviteter kan vara motion, städning, utflykt, samtalsgrupp, bildverkstad, osv. Individuella aktiviteter kan vara individualterapi, familjesamtal, kontaktmannamöten och skola. Det finns tre hörnstenar i miljöterapi: planering, genomförande och uppföljning.
- Kurs i icke verbal kommunikation
- Genomgång av TA (Transaktions Analys). TA handlar om att hjälpa individer och grupper till autonomi genom åtgärder som ökar förmågan till medvetenhet, spontanitet och intimitet. Människan föds med stora möjligheter, som ibland begränsas alltför mycket genom trauman och stress under livsförloppet. Ändå har människan alltid möjlighet att i nuet fatta känslomässigt motiverade ny beslut som positivt påverkar resten av livet.

Att jobba med våldsbejakande extremism

Kunskapsmål (teori)

- Teorier om vad är våld
- Metoder och arbetssätt
- Kännedom om organisationer som betecknas som våldsamma

Färdigheter (förmåga att omsätta teorin)

- Kunna ta reda på om den egna kommunen har en dokumenterad strategi för arbetet mot våldsbejakande extremism
- Bemötande av en våldsbenägen person med extrema åsikter

Kompetens (den tänkta praktiska förmågan)

- Att kunna lyssna utan att provocera
- Kännedom om polisens arbetssätt

Examinationsform:

Grupparbetsuppgift om olika av säkerhetspolisen definierade extrema rörelser

Litteratur:

Segerstedtinstitutet, Herz, Marcus, *Rapport: 1, Socialt arbete, pedagogik och arbete mot så kallad våldsbejakande extremism – En översyn*

---

¹ Multimodalmetod består av tre fristående, men kompletterande metoder: interpersonell färdighetsträning, ilskekontrollträning och träning i moraliskt resonemang.

Portfolio & Essä

Målsättning Essä:

En essä är en kortare, mer personlig framställning i litterär form, och normalt är innehållet antingen vetenskapligt, filosofiskt eller kulturellt.

Innehållet i en essä omfattar två stora delar där den ena delen är fakta och den andra delen är personliga tankar eller resonemang. De personliga tankarna ska baseras på den fakta man har. Essän ska ha en bra balans mellan dessa två.

Målsättning Portfolio:

Arbete med portfolio innebär att du samlar på olika former av dokumentation under utbildningen i syfte att underlätta reflektion och att synliggöra din egen utveckling. Din portfolio är i första hand ett redskap som kan hjälpa dig att skapa struktur och sammanhang i dina studier.

Den utgör också ett viktigt underlag för att kommunicera din utveckling med andra.

Delmoment:

- Att klargöra vetenskapsteoretiska begrepp.
- Ge kunskap i forskningsprocess
- Tekniker för att samla information
- Bearbetning av insamlad information